

Conf. univ. dr. Vasile Nemeș

Universitatea „Nicolae Titulescu”, București

Drept comercial

Ediția a 6-a, revizuită și adăugită

Editura
Hamangiu

Secțiunea a 7-a. Dizolvarea și lichidarea societăților comerciale

Subsecțiunea 1. Noțiuni introductive

Dizolvarea și lichidarea societăților constituie procedura prin care se realizează încetarea existenței societăților reglementate de Legea nr. 31/1990^[1]. Am văzut în cele de mai sus că societatea se poate constitui pentru o durată determinată sau pentru o perioadă nedeterminată în timp. În ambele cazuri, însă, pot surveni diferite cauze de încetare a existenței societății, reglementate de lege, prevăzute în actul constitutiv sau stabilite de către instanța de judecată sau de adunarea generală a asociaților. Încetarea existenței societății se realizează, așadar, prin dizolvarea și lichidarea acesteia. Rezultă că încetarea existenței unei societăți presupune parcurgerea a două faze: dizolvarea societății și lichidarea societății.

Faza dizolvării societății cuprinde anumite operațiuni care declanșează și pregătesc încetarea existenței societății, cu păstrarea personalității juridice, dar cu interdicția de a întreprinde acțiuni comerciale noi.

Faza lichidării societății cuprinde acele operațiuni de lichidare a patrimoniului societății care privesc plata creditorilor și împărțirea soldului între asociați^[2]. În faza lichidării, societatea își păstrează personalitatea juridică, dar nu poate efectua decât operațiuni de lichidare a patrimoniului societății.

Potrivit art. 235 alin. (1), în societățile în nume colectiv, în comandită simplă și în cele cu răspundere limitată, asociații pot hotărî, o dată cu dizolvarea, cu cvorumul și majoritatea prevăzute pentru modificarea actului constitutiv, și modul de lichidare a societății, atunci când sunt de acord cu privire la repartizarea și lichidarea patrimoniului societății și când asigură stingerea pasivului sau regularizarea lui în acord cu creditorii. După cum se observă, similar constituirii și funcționării, voința asociaților joacă un rol însemnat și în privința încetării existenței societății prin dizolvare și lichidare.

Subsecțiunea a 2-a. Dizolvarea societăților comerciale

Dizolvarea societății poate fi hotărâtă de adunarea asociaților ori de instanța judecătorească. În mod excepțional, dizolvarea societății se produce în temeiul legii, în cazul expirării duratei de funcționare. Așa cum s-a menționat în doctrina juridică^[3], întrucât operațiunile specifice dizolvării au numai rolul de a declanșa procesul de încetare a existenței comerciale, înseamnă că dizolvarea nu afectează personalitatea juridică a societății. Păstrarea perso-

---

[1] Pentru o analiză aprofundată a dizolvării și lichidării societăților comerciale, a se vedea ST.D. CÂRPENARU, S. DAVID, GH. PIPEREA, *op. cit.*, p. 779 și urm.; I. SCHIAU, T. PRESCURE, *op. cit.*, p. 721 și urm.; a se vedea și O. CĂPĂȚÎNĂ, *op. cit.*, p. 212 și urm.; C.B. NASZ, *op. cit.*, p. 308 și urm.

[2] ST.D. CÂRPENARU, *op. cit.*, 2016, p. 271.

[3] *Idem*, p. 267; M.-L. BELU MAGDO, *op. cit.*, p. 216.

nalității juridice este indispensabilă pentru îndeplinirea celorlalte operațiuni care privesc lichidarea patrimoniului societății în cauză.

§1. Cauzele generale de dizolvare a societății reglementate de Legea nr. 31/1990

Cauzele generale de dizolvare a societății sunt reglementate de art. 227-229 și art. 237 din Legea nr. 31/1990. Dispozițiile legale citate reglementează unele cauze de dizolvare generale și aplicabile tuturor societăților, dar și anumite cauze de dizolvare specifice unora dintre formele de societate^[1].

1.1. Trecerea timpului stabilit pentru durata societății

Așa cum am arătat când ne-am ocupat de constituirea societății, una dintre clauzele actului constitutiv este cea privind „durata societății”. Când societatea este constituită pentru o perioadă determinată, aceasta se dizolvă la expirarea termenului stabilit pentru durata societății [art. 227 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 31/1990]. Așa cum am precizat^[2], dizolvarea societății, ca urmare a expirării termenului stabilit pentru durata acesteia, poate fi evitată prin prelungirea duratei societății, în condițiile art. 204 din Legea nr. 31/1990. Pentru acest caz, art. 227 alin. (2) prevede că asociații trebuie să fie consultați de către consiliul de administrație, respectiv de directorat, cu cel puțin 3 luni înainte de expirarea duratei societății, cu privire la eventuala prelungire a acesteia. În lipsa unei asemenea consultări, la cererea oricăruia dintre asociați, tribunalul poate dispune prin încheiere efectuarea unei consultări a asociaților în condițiile art. 119 alin. (3) din lege. Potrivit dispozițiilor art. 233 alin. (1) din lege, dizolvarea societății are ca efect deschiderea procedurii lichidării.

1.2. Imposibilitatea realizării obiectului de activitate sau realizarea acestuia

În conformitate cu prevederile art. 227 alin. (1) lit. b), societatea se dizolvă în cazul imposibilității realizării obiectului de activitate sau realizarea acestuia. Doctrina de specialitate^[3] și jurisprudența în materie au considerat drept cauze de imposibilitate a realizării obiectului unei societăți situații precum: ivirea între asociați a unor neînțelegeri grave, care fac imposibilă desfășurarea activității societății; lipsa mijloacelor financiare necesare desfășurării activității; absența voinței asociaților de a conlucra pentru desfășurarea activității societății.

De fapt, neînțelegerile dintre asociați reprezintă o cauză de dizolvare indirectă, deoarece, în realitate, acestea determină în mod direct și nemijlocit imposibilitatea adoptării deciziilor în adunările generale și doar în mod implicit imposibilitatea realizării obiectului de activitate. În realitate, sunt aproape inexistente situațiile în care asociații să nu se înțeleagă strict cu privire la opera-

^[1] ST.D. CĂRPENARU, *op. cit.*, 2016, p. 273; M.-L. BELU MAGDO, *op. cit.*, p. 216; pentru o analiză detaliată a cauzelor de dizolvare a societăților, a se vedea C.M. LETEA, *Dizolvarea și lichidarea societăților comerciale*, Ed. Hamangiu, București, 2008; I. SCHIAU, T. PRESCURE, *op. cit.*, 2024, p. 644 și urm.; S. BODU, *op. cit.*, p. 1196 și urm.

^[2] A se vedea *supra*, p. 215.

^[3] ST.D. CĂRPENARU, *op. cit.*, 2016, p. 274 și deciziile de practică judiciară acolo citate.

țiunile ce alcătuiesc obiectul de activitate, asemenea neînțelegeri fiind determinate cu precădere de alte cauze. Dizolvarea societății ca urmare a imposibilității realizării obiectului societății sau realizării acestuia are loc prin voința asociaților sau pe cale judecătorească, atunci când asociații nu se înțeleg.

Astfel cum anticipam în cele de mai sus, neînțelegerile grave dintre asociați pot viza desemnarea membrilor organelor de administrare și conducere ale societății, plata dividendelor, sau pot fi generate de acuzațiile reciproce de concurență neloială ori de încheierea unor contracte în fraudă societății etc.

În ceea ce privește neînțelegerile dintre asociați, ca motiv al dizolvării societății, Înalta Curte de Casație și Justiție a decis că, deși între asociați există grave neînțelegeri, pentru ca textul de lege (art. 227) să fie aplicabil, este necesară și existența celei de-a doua condiții, respectiv, ca aceste neînțelegeri dintre asociați să împiedice funcționarea societății, or *în cauză s-a dovedit că această condiție nu este îndeplinită*, cu atât mai mult cu cât, potrivit situației economico-financiare pe perioada 2007-2012, societatea a funcționat și a înregistrat profit^[1].

1.3. Declararea nulității societății

Acest caz de dizolvare a societății este reglementat de art. 227 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 31/1990. Așa cum am arătat și în cele anterioare^[2], nerespectarea cerințelor legale privind constituirea societății, reglementate de art. 56 din Legea nr. 31/1990, atrage nulitatea societății. Potrivit dispozițiilor art. 58 alin. (1) din Legea nr. 31/1990, la data la care hotărârea judecătorească de declarare a nulității a devenit definitivă, societatea încetează fără efect retroactiv și intră în lichidare.

Art. 56. Nulitatea unei societăți înmatriculate în registrul comerțului poate fi declarată de tribunal numai atunci când:

- a) lipsește actul constitutiv sau nu a fost încheiat în formă autentică, în situațiile prevăzute de lege;
- b) toți fondatorii au fost, potrivit legii, incapabili, la data constituirii societății;
- c) obiectul de activitate al societății este ilicit sau contrar ordinii publice;
- d) lipsește încheierea registratorului de registrul comerțului de înmatriculare a societății;
- e) lipsește autorizarea legală administrativă de constituire a societății;
- f) actul constitutiv nu prevede denumirea societății, obiectul său de activitate, aporturile asociaților sau capitalul social subscris;
- g) s-au încălcat dispozițiile legale privind capitalul social minim, subscris și vărsat;
- h) nu s-a respectat numărul minim de asociați, prevăzut de lege.

Nulitatea nu poate fi declarată în cazul în care cauza ei, invocată în cererea de anulare, a fost înlăturată înainte de a se pune concluzii în fond la tribunal (art. 57 din Legea nr. 31/1990).

[1] I.C.C.J., s. a II-a civ., dec. nr. 935 din 7 martie 2013, www.idrept.ro.

[2] A se vedea, *supra*, p. 148 și urm.

Astfel, după cum se observă, suntem în prezența unei nulități exprese, iar față de caracterul reglementărilor ce alcătuiesc sediul materiei prezentei cauze de dizolvare, pare exclusă existența unor cauze de nulitate virtuală. Din perspectiva caracterului nulității, se constată că acest gen de nulitate are un regim mixt, prin aceea că nu poate fi constatată de către asociați, ci doar de instanța de judecată (particularitate specifică nulității absolute), însă poate fi acoperită până la închiderea dezbaterilor în fond la tribunal (specific nulității relative).

1.4. Hotărârea adunării asociaților

Societatea se dizolvă prin hotărârea adunării generale a asociaților [art. 227 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 31/1990]. Dizolvarea și lichidarea societății prin hotărâre a adunării asociaților constituie expresia principiului libertății contractuale. Cum asociații sunt liberi să înființeze o societate, tot astfel ei pot decide și dizolvarea și lichidarea societății, în condițiile legii. Așa cum s-a precizat în literatura de specialitate^[1], asociații sunt liberi să aprecieze motivele de dizolvare a societății și tot astfel, atâta vreme cât norma nu impune alte condiții, asociații nu sunt obligați să motiveze dizolvarea și lichidarea societății cum, de altfel, nu sunt obligați nici când o înființează să menționeze rațiunile acestui demers. Potrivit art. 235 din Legea nr. 31/1990, în societățile în nume colectiv, în comandită simplă și în cele cu răspundere limitată, asociații pot hotărî, o dată cu dizolvarea, cu cvorumul și majoritatea prevăzute pentru modificarea actului constitutiv, și modul de lichidare a societății, atunci când sunt de acord cu privire la repartizarea și lichidarea patrimoniului societății și când asigură stingerea pasivului sau regularizarea lui în acord cu creditorii.

Unele instanțe au apreciat că în situația în care există obligații față de bugetul consolidat al statului, societatea nu poate hotărî odată cu dizolvarea și modul de lichidare al acesteia, nefiind îndeplinite condițiile art. 231 alin. (1) din Legea nr. 31/1990, întrucât nu se asigură stingerea pasivului societății, fiind necesară, deci, desemnarea unui lichidator^[2]. Prin votul unanim al asociaților se poate hotărî și asupra modului în care activele rămase după plata creditorilor vor fi împărțite între asociați, caz în care la cererea de radiere a societății se anexează și dovada îndeplinirii obligației de calculare, reținere și plată a impozitului pe venit din lichidarea societății, prevăzută la art. 97 alin. (5) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, respectiv a impozitului pe veniturile realizate de nerezidenți din lichidarea unui rezident, prevăzut la art. 223 alin. (1) lit. o) coroborat cu art. 224 din aceeași lege. În lipsa acordului unanim privind împărțirea bunurilor, va fi urmată procedura lichidării prevăzută de Legea nr. 31/1990 [art. 235 alin. (2)].

De asemenea, legea mai prevede (art. 231) faptul că în caz de dizolvare a societății prin hotărâre a asociaților, aceștia vor putea reveni, cu majoritatea

^[1] ST.D. CĂRPENARU, *op. cit.*, 2016, p. 275; M.-L. BELU MAGDO, *op. cit.*, p. 217; I. SCHIAU, *op. cit.*, p. 221.

^[2] Trib. Brașov, s. a II-a civ., cont. adm. și fisc., sent. civ. nr. 731/C din 26 iunie 2017, nepublicată.

cerută pentru modificarea actului constitutiv, asupra hotărârii luate, atât timp cât nu s-a făcut nicio repartitie din activ, noua hotărâre menționându-se în registrul comerțului și fiind supusă publicității în Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a, pe cheltuiala societății. Creditorii și orice parte interesată pot face opoziție la tribunal împotriva hotărârii, în condițiile legii.

1.5. Hotărârea tribunalului

Potrivit dispozițiilor art. 227 alin. (1) lit. e), societatea se dizolvă prin hotărârea tribunalului, la cererea oricărui asociat, pentru motive temeinice, precum neînțelegerile grave dintre asociați, care împiedică funcționarea societății^[1].

1.6. Falimentul societății

Societatea se dizolvă în cazul când este supusă falimentului în cadrul procedurii insolvenței [art. 227 lit. f) din Legea nr. 31/1990]. Falimentul este reglementat de Legea nr. 85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență^[2]. În cadrul procedurii insolvenței, societatea poate fi supusă, după caz, reorganizării judiciare sau falimentului. Dacă societatea face obiectul procedurii generale a falimentului, patrimoniul societății este lichidat, în vederea satisfacerii creanțelor creditorilor, și, în consecință, societatea se dizolvă^[3]. În acest caz, dizolvarea societății se pronunță de către judecătorul-sindic prin hotărârea prin care se decide intrarea în faliment [art. 145 alin. (2) din Legea nr. 85/2014].

1.7. Cazurile de dizolvare reglementate de art. 237-237² din Legea nr. 31/1990

Legea consacră câteva cazuri de dizolvare și lichidare cauzate fie de dispariția elementului *affectio societatis*, fie de constatarea unor neregularități în legătură cu organizarea și funcționarea societății.

1.7.1. Lipsa organelor statutare ale societății sau imposibilitatea întrunirii acestora

Potrivit prevederilor art. 237 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 31/1990, societatea se dizolvă atunci când nu mai are organe statutare sau acestea nu se mai pot întruni. După cum se observă, textul are în vedere două ipoteze, respectiv (1) lipsa organelor statutare și (2) imposibilitatea întrunirii acestora. În cazul în care societatea nu mai are organe statutare (adunare generală, administratori, cenzori, auditori etc.), societatea nu mai poate funcționa și se impune încetarea existenței acesteia prin dizolvare și lichidare. Noțiunea de

---

^[1] Pentru un studiu aprofundat asupra acestui caz de dizolvare, a se vedea L. SĂULEANU, *Cererea de dizolvare a societății în temeiul art. 227 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 31/1990. Întrunirea cumulativă a celor două condiții legale pentru a se dispune dizolvarea. Calea de atac împotriva hotărârii ce are ca obiect dizolvarea societății*, în P.R. nr. 4/2013.

^[2] M. Of. nr. 466 din 25 iunie 2014.

^[3] ST.D. CĂRPENARU, *op. cit.*, 2016, p. 275.

„lipsă a organelor statutare” cuprinde ipoteze precum: decesul, dizolvarea și lichidarea (cum este cazul societăților pe acțiuni unde în calitate de administrator poate fi desemnată și o persoană juridică [art. 153¹³ alin. (2)], dispariția sau necunoașterea domiciliilor ori sediilor, după caz. Lipsa organelor statutare constituie și cauză de declarare a societății ca „inactivă”, în condițiile prevederilor art. 92 alin. (1) lit. f) C. proc. fisc., cu consecința pierderii dreptului de deducere a obligațiilor fiscale atât de către societatea inactivă, cât și de către partenerii cu care a derulat raporturi de afaceri.

1.7.2. Lipsa acționarilor/asociaților care au dispărut ori nu au domiciliul cunoscut ori reședința cunoscută

Societatea poate fi dizolvată în cazurile în care asociații au dispărut ori nu au domiciliul cunoscut sau reședința cunoscută [art. 237 alin. (1) lit. b)]. Nu trebuie neapărat să fie decedați sau dispăruți în sensul prevederilor art. 49 din Codul civil, căci nu rezultă din prevederea legală o astfel de condiție, fiind suficientă o simplă constatare de fapt. Această ipoteză se întâlnește mai ales în cazul societăților înființate de către cetățeni străini ori persoane juridice străine.

1.7.3. Neîndeplinirea condițiilor referitoare la sediul social

Societatea poate fi dizolvată în cazul în care nu mai sunt îndeplinite condițiile referitoare la sediul social, inclusiv ca urmare a expirării duratei actului care atestă dreptul de folosință asupra spațiului cu destinație de sediu social ori transferului dreptului de folosință sau de proprietate asupra spațiului cu destinație de sediu social [art. 237 alin. (1) lit. c), raportat la prevederile art. 237² alin. (1) lit. a) din Legea nr. 31/1990].

În practica judiciară s-a admis depunerea documentelor privind prelungirea sediului societății și în calea de atac și, astfel, instanța a respins cererea registrului comerțului de dizolvare a societății^[1].

Și această situație constituie cauză de declarare a societății ca „inactivă”, în condițiile art. 92 alin. (1) lit. g) C. proc. fisc., cu aceeași consecință a nerecunoașterii dreptului de deducere fiscală atât pentru societatea inactivă, cât și pentru operatorii economici cu care a derulat afaceri comerciale.

1.7.4. Încetarea activității societății sau rămânerea în starea de inactivitate temporară

Acest caz de dizolvare vizează societatea care și-a încetat activitatea sau nu a reluat activitatea după perioada de inactivitate temporară, anunțată organelor fiscale și înscrisă în registrul comerțului, perioadă care nu poate depăși 3 ani de la data înscrierii în registrul comerțului [art. 237² alin. (1) lit. b)].

^[1] C.A. Cluj, s. a II-a civ., dec. nr. 80 din 7 februarie 2017, www.rolii.ro.

Cu privire la perioada de suspendare a activității societății, practica judiciară a statuat că, după o suspendare a activității pentru o perioadă de 3 ani, societatea are la dispoziție două opțiuni: fie reluarea activității în considerarea căreia aceasta a fost constituită, fie dizolvarea în condițiile art. 237 lit. c) din Legea nr. 31/1990. Astfel, este greșită interpretarea potrivit căreia ar putea exista mai multe suspendări succesive de câte trei ani ale activității unei societăți^[1].

Încetarea activității poate fi decisă de către asociați în cadrul adunării generale sau poate fi o stare de fapt, constatată de către organele fiscale, precum și de orice alte persoane ori entități interesate. În cazul în care inactivitatea se constată ca stare de fapt, practica judiciară a statuat că o astfel de stare trebuie să rezulte din probele prezentate de către organele ce o constată.

Faptul că o societate nu desfășoară activități specifice obiectului de activitate la sediul social nu reprezintă o dovadă în sensul că aceasta și-a încetat activitatea pentru a fi incidente dispozițiile art. 237 alin. (1) lit. c) teza I din Legea nr. 31/1990. Aceasta cu atât mai mult în situația în care încă de la înființarea societății s-a înregistrat declarația pe propria răspundere conform căreia societatea nu desfășoară activitățile prevăzute în actul constitutiv în spațiul destinat sediului social^[2].

1.7.5. Necompletarea capitalului social în condițiile legii

Acest caz de dizolvare este consacrat de art. 237 alin. (1) lit. e), care dispune că societatea se dizolvă în situația în care nu și-a completat capitalul social, în condițiile legii. Așa cum am mai arătat, societatea pe acțiuni se poate constitui și înmatricula în registrul comerțului dacă cel puțin 30% din capitalul social subscris este vărsat la data constituirii, urmând ca restul de capital să fie depus în termen de un an, respectiv 2 ani, în funcție de natura aporturilor (în numerar sau în natură), după caz. Tot astfel, societatea cu răspundere limitată se poate constitui și înmatricula în registrul comerțului dacă în termen de 3 luni de la înmatriculare varsă 30% din capitalul social, iar restul, identic societăților pe acțiuni, adică în termen de un an sau doi ani, în funcție de natura aporturilor rămase de depus/vărsat. În consecință, acest caz de dizolvare privește cel puțin două situații, una specială care vizează cele două forme juridice de societate (pe acțiuni și cu răspundere limitată) și una generală, aceea a scăderii activelor patrimoniale pe durata de existență a societății. Astfel, societatea comercială trebuie să dispună de active a căror valoare să fie cel puțin până la concurența capitalului social prevăzut de lege sau stabilit în actul constitutiv. Potrivit legii, organele de administrare și control ale societății sunt obligate să convoace adunarea generală care să hotărască, după caz, reducerea capitalului social, majorarea capitalului social sau dizolvarea societății. Dacă nu se realizează completarea capitalului social, mai ales pentru acele situații pentru care legea prevede un plafon minim al capitalului social, societatea se dizolvă.

^[1] C.A. Bacău, dec. civ. nr. 21 din 4 martie 2014, idrept.ro.

^[2] C.A. Galați, s. a II-a civ., dec. nr. 428 din 7 iunie 2013, în S.J. nr. 8/2014, p. 19.

§2. Căile dizolvării societății reglementate de Legea nr. 31/1990

Așa cum se susține în literatura de specialitate^[1], dizolvarea societății se realizează pe trei căi: de drept, prin voința asociaților și pe cale judecătorească. Fiecare dintre aceste căi de dizolvare este supusă unor reguli speciale prevăzute de lege.

2.1. Dizolvarea de drept a societății

De lege lata, singurul caz de dizolvare de drept al societății îl reprezintă expirarea termenului fixat pentru durata societății. Într-o astfel de situație, dizolvarea se produce de plin drept (*ope legis*), fără să fie necesară vreo manifestare de voință a asociaților și nicio formalitate de publicitate. Nu este necesară nici o altă formalitate, deoarece terții au fost avizați despre durata limitată a societății încă din momentul constituirii prin publicarea principalelor date și informații în registrul comerțului.

În doctrina de specialitate^[2] se susține că, dacă după data dizolvării, care este data expirării termenului stabilit pentru durata societății, societatea continuă să desfășoare activitate, societatea devine societate de fapt și va fi guvernată de regulile privind societatea în participație (art. 1949-1954 C. civ.). Potrivit art. 1931 C. civ., societatea este tacit prorogată atunci când, cu toate că durata sa a expirat, aceasta continuă să execute operațiunile sale, iar asociații continuă să inițieze operațiuni ce intră în obiectul său și să se comporte ca asociați. Prorogarea operează pe o durată de un an, continuând din an în an, de la data expirării duratei, dacă sunt îndeplinite aceleași condiții.

2.2. Dizolvarea societății prin voința asociaților

O altă cale de dizolvare a societăților o reprezintă dizolvarea prin voința asociaților. Voința asociaților trebuie exprimată în cadrul adunării generale, înscrierea și publicarea hotărârii urmând a se face conform art. 204 din Legea nr. 31/1990. Hotărârea privind dizolvarea se ia în cazul societăților pe acțiuni cu respectarea condițiilor de cvorum prevăzute de lege pentru adunarea generală extraordinară, cu o majoritate de două treimi din drepturile de vot deținute de acționarii prezenți sau reprezentați (art. 115 din Legea nr. 31/1990), iar în cazul societăților cu răspundere limitată, potrivit art. 191-193 din Legea nr. 31/1990. După cum arătam, în conformitate cu prevederile art. 235 alin. (2), prin votul unanim al asociaților se poate hotărî și asupra modului în care activele rămase după plata creditorilor vor fi împărțite între asociați. În lipsa acordului unanim privind împărțirea bunurilor, va fi urmată procedura lichidării. Actul care constată hotărârea adunării generale privind dizolvarea se depune la oficiul registrului comerțului pentru a se menționa în registru, după care se publică în buletinul electronic al registrului comerțului.

[1] ST.D. CĂRPENARU, *op. cit.*, 2016, p. 277.

[2] *Ibidem*.

În temeiul dispozițiilor art. 61 din lege, creditorii sociali și orice persoane prejudiciate pot formula opoziție la hotărârea de dizolvare și radiere fără lichidare, prin care să solicite instanței să oblige, după caz, societatea sau asociații la repararea prejudiciului cauzat^[1]. După cum se poate observa, legiuitorul nu a condiționat adoptarea unei hotărâri de dizolvare de existența sau inexistența unei datorii a societății față de creditorii, obiectul opoziției fiind repararea prejudiciului și nu desființarea hotărârii^[2].

2.3. Dizolvarea societății pe cale judecătorească

Potrivit dispozițiilor art. 227 alin. (1) lit. e), tribunalul poate dispune dizolvarea societății, la cererea fiecărui asociat, pentru motive temeinice, precum neînțelegerile grave dintre asociați, care împiedică funcționarea societății. Societatea comercială se va dizolva pe cale judecătorească și în cazurile prevăzute de art. 237 alin. (1) din Legea nr. 31/1990, la cererea Oficiului Național al Registrului Comerțului. Lista societăților pentru care Oficiul Național al Registrului Comerțului urmează să formuleze acțiuni de dizolvare se afișează în Buletinul electronic al registrului comerțului, cu cel puțin 60 de zile calendaristice înainte, și se transmite Agenției Naționale de Administrare Fiscală [art. 237 alin. (2)].

În practica judiciară s-a decis că prevederile art. 237 alin. (1) din Legea nr. 31/1990 consacră posibilitatea, iar nu obligația instanței de a pronunța dizolvarea, fapt ce denotă că judecătorul va analiza atât îndeplinirea condițiilor legale, cât și oportunitatea aplicării sancțiunii dizolvării societății. Interesul menținerii ființei societare primează, alături de ocrotirea acestuia, impunându-se și ocrotirea deopotrivă a altor persoane juridice cu care se presupune că societatea a cărei dizolvare s-a cerut a intrat în raporturi juridice, câtă vreme activitatea sa comercială nu a încetat, iar societatea reflectă voința de a continua activitatea și de a îndeplini obligațiile impuse de lege. Or, în acest context, nu mai apare ca justificată aplicarea sancțiunii dizolvării, de vreme ce publicitatea în registrul comerțului a actelor și faptelor din activitatea recurentei a fost îndeplinită^[3].

Hotărârea tribunalului prin care s-a pronunțat dizolvarea se comunică societății, oficiului registrului comerțului pentru înregistrarea mențiunii de dizolvare în registrul comerțului, Agenției Naționale de Administrare Fiscală – administrația județeană a finanțelor publice/administrația finanțelor publice a sectorului și se publică în Buletinul electronic al registrului comerțului [art. 237 alin. (3)]. Orice persoană interesată poate face numai apel împotriva hotărârii de dizolvare, în termen de 30 de zile de la data publicării hotărârii în Buletinul electronic al registrului comerțului. Apelantul va depune o copie a apelului la oficiul registrului comerțului, pentru menționare în registrul comerțului. După rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești de dizolvare, Oficiul Național al

^[1] C.A. Galați, s. a II-a civ., marit. și fluv., dec. nr. 15 din 29 martie 2013, în S.J. nr. 8/2014, p. 17-18.

^[2] Trib. Dolj, s. a II-a civ., sent. civ. nr. 31 din 6 februarie 2017, nepublicată.

^[3] C.A. Cluj, s. a II-a civ., dec. nr. 1217 din 24 septembrie 2015, în S.J. nr. 4/2016, p. 11-12.

Registrului Comerțului, prin registrator, la cererea societății, a oricărei persoane interesate sau din oficiu, numește, prin încheiere, un lichidator înscris în Tabloul practicienilor în insolvență. Remunerarea lichidatorului se face din averea societății dizolvate sau, în lipsă, din fondul de lichidare, constituit potrivit legii. Remunerația lichidatorului este în cuantum fix de 1.500 lei, decontul final al cheltuielilor efectuate de lichidator în legătură cu lichidarea societății urmând a se face, pentru situația în care nu există bunuri în averea societății dizolvate, de către Uniunea Națională a Practicienilor în Insolvență din România, la solicitarea lichidatorului [art. 237 alin. (6)]. Încheierile privind desemnarea lichidatorului se comunică electronic acestuia, se înregistrează în registrul comerțului și se publică în Buletinul electronic al registrului comerțului. În exercitarea atribuțiilor sale de lichidare, lichidatorul este scutit de orice taxă, tarif, comision, taxă judiciară de timbru și altele asemenea. Dacă în termen de 3 luni de la data rămânării definitive a hotărârii de dizolvare nu s-a formulat nicio cerere de numire a lichidatorului, Oficiul Național al Registrului Comerțului sau orice persoană interesată poate solicita tribunalului radierea societății din registrul comerțului. Hotărârea tribunalului prin care s-a pronunțat radierea se comunică societății, oficiului registrului comerțului pentru radierea societății din registrul comerțului, Ministerului Finanțelor – Agenția Națională de Administrare Fiscală – administrația județeană a finanțelor publice/administrația finanțelor publice a sectorului și se publică, cu titlu gratuit, pe pagina de internet a Oficiului Național al Registrului Comerțului sau pe portalul de servicii on-line al acestuia.

Orice persoană interesată poate face numai apel împotriva hotărârii de dizolvare, în termen de 30 de zile de la data publicării hotărârii în Buletinul electronic al registrului comerțului. Apelantul va depune o copie a apelului la oficiul registrului comerțului, pentru menționare în registrul comerțului [art. 237 alin. (5)]. Vizualizarea hotărârilor de dizolvare și radiere și a rezoluțiilor de numire a lichidatorului, publicate în Buletinul electronic al registrului comerțului, se face cu titlu gratuit.

Dizolvarea societății se poate pronunța și de către registrator, prin încheiere, în condițiile art. 237² [nu mai sunt îndeplinite condițiile referitoare la sediul social, ca urmare a expirării duratei actului care atestă dreptul de folosință asupra spațiului cu destinație de sediu social ori transferului dreptului de folosință sau proprietate asupra spațiului cu destinație de sediu social; a încetat activitatea societății sau nu a fost reluată activitatea după perioada de inactivitate temporară, anunțată organelor fiscale și înscrisă în registrul comerțului, perioadă care nu poate depăși 3 ani de la data înscrierii în registrul comerțului; în cazul societăților cu durată determinată, la expirarea duratei menționate în actul constitutiv, dacă procedura prevăzută la art. 227 alin. (2) nu este îndeplinită].

§3. Efectele dizolvării societății reglementate de Legea nr. 31/1990

Principalele efecte care se produc ca urmare a dizolvării societății sunt: deschiderea procedurii lichidării și interdicția unor operațiuni comerciale noi^[1]. Se impune a fi reținut că dizolvarea nu are consecințe asupra personalității

^[1] ST.D. CĂRPENARU, *op. cit.*, 2016, p. 280; a se vedea și I. SCHIAU, *op. cit.*, p. 229-230.

juridice a societății. Legea nr. 31/1990 stipulează în mod expres că societatea își păstrează personalitatea juridică pentru operațiunile lichidării, până la terminarea acesteia [art. 233 alin. (4)].

3.1. Deschiderea procedurii lichidării

Acest efect este reglementat de art. 233 alin. (1) din Legea nr. 31/1990, potrivit căruia dizolvarea societății are ca efect deschiderea procedurii lichidării. Dizolvarea are loc fără lichidare în cazul fuziunii ori divizării totale a societății sau în alte cazuri prevăzute de lege. Prin urmare, cu excepțiile prevăzute de lege, dizolvarea atrage lichidarea patrimoniului societății în cauză.

3.2. Interdicția unor operațiuni comerciale noi

Potrivit dispozițiilor art. 233 alin. (2) din Legea nr. 31/1990, din momentul dizolvării, directorii, administratorii, respectiv directoratul, nu mai pot întreprinde noi operațiuni. În caz contrar, aceștia sunt personal și solidar răspunzători pentru acțiunile întreprinse. Legea dispune că interdicția privind efectuarea de noi operațiuni se aplică din ziua expirării termenului fixat pentru durata societății ori de la data la care dizolvarea a fost hotărâtă de adunarea generală sau declarată prin sentință judecătorească [art. 233 alin. (3)]. Așadar, în conformitate cu normele legale de mai sus, de la data dizolvării, societatea nu mai poate exercita comerțul specific obiectului său de activitate, ci doar va finaliza operațiunile comerciale aflate în curs de derulare. Încălcarea acestei interdicții atrage răspunderea solidară a membrilor organelor de administrare și conducere ale societății^[1].

Subsecțiunea a 3-a. Lichidarea societăților comerciale

Lichidarea societății constă într-un ansamblu de operațiuni care au ca scop finalizarea operațiunilor comerciale aflate în curs la data dizolvării societății, încasarea creanțelor societății, transformarea bunurilor societății în bani, plata datoriilor societății și împărțirea activului net între asociați^[2]. Lichidarea societăților este o procedură extrajudiciară, instanța poate fi sesizată doar pentru soluționarea cererii de numire a lichidatorilor (art. 262 din Legea nr. 31/1990) și pentru soluționarea opoziției asupra situației financiare [art. 263 și art. 268 alin. (2) din lege].

În ceea ce privește exercitarea opoziției de către creditorii sociali ori de către alte persoane prejudiciate prin hotărârea de dizolvare și lichidare a societății, în temeiul art. 61 din lege, practica judiciară a hotărât că „opoziția la hotărârea A.G.A. (de dizolvare și lichidare – n.n.) nu este admisibilă pe motivul inexistenței unei posibilități de recuperare a creanței, câtă vreme, indiferent de temeiul invocat de asociați în vederea dizolvării societății, există

^[1] Pentru mai multe detalii, a se vedea ST.D. CĂRPENARU, *op. cit.*, 2016, p. 280.

^[2] ST.D. CĂRPENARU, *op. cit.*, 2016, p. 281; pentru detalii privind lichidarea, a se vedea și O. CĂPĂȚINĂ, *op. cit.*, p. 216 și urm.; I. SCHIAU, *op. cit.*, p. 231; pentru evocarea principalelor operațiuni privind lichidarea, a se vedea și L. TULEAȘCĂ, *op. cit.*, p. 369.